

वनविभागातील वनरक्षक संवर्गातील रिक्त पदांच्या भरती प्रक्रियेच्या अनुषंगाने सुधारित कार्यपध्दती व मार्गदर्शक सूचना

महाराष्ट्र शासन

महसूल व वन विभाग

शासन निर्णय क्रमांक :- एफएसटी ०६/२२/प्र.क्र.१२८/फ-४

मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२,

दिनांक :- २७ डिसेंबर, २०२२

- संदर्भ:-**(१) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग क्रमांक १२१६/(प्र.क्र.६५/१६)/१३-अ, दिनांक १३/०६/२०१८.
- (२) शासन, महसूल व वनविभाग निर्णय क्रमांक:- एफएसटी-०७/१८/प्र.क्र.३२३/फ-४, दिनांक २८/८/२०१८.
- (३) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग क्रमांक प्रानिमं-१२२२/प्र.क्र.५४/का.१३-अ, दिनांक ४/५/२०२२
- (४) प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन बल प्रमुख), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर यांचे पत्र क्र. कक्ष-१०(२)/आस्था/एक/प्र.क्र.६(२२-२३)/८५, दिनांक १३/०६/२०२२
- (५) अ.शा.पत्र क्र.एफएसटी-०६/२२/प्र.क्र.१२८/फ-४, दि.११/०७/२०२२.
- (६) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग क्रमांक प्रानिमं-१२२२/प्र.क्र.१३६/का.१३-अ, दिनांक २१/११/२०२२
- (७) शासन पत्र क्र.एफएसटी-०६/२२/प्र.क्र.१२९/फ-४, दि.०९/१२/२०२२.

प्रस्तावना :-

सामान्य प्रशासन विभागाने संदर्भाधीन क्र.१ येथील दि.१३.०६.२०१८ चा शासन निर्णय अधिक्रमित करून संदर्भाधीन क्र.३ येथील दिनांक ४/५/२०२२ व संदर्भाधीन क्र.६ येथील दि.२१.११.२०२२ च्या शासन निर्णयान्वये गट-ब (अराजपत्रित), गट-क व गट-ड संवर्गातील नामनिर्देशनाच्या कोट्यातील पदे सरळसेवेने भरण्याकरिता एकत्रित मार्गदर्शक सूचना जारी केलेल्या आहेत. त्यास अनुसरून संदर्भाधीन क्र.२ येथील शासन निर्णय अधिक्रमित करून वनरक्षक पदाच्या भरतीसाठी सुधारित प्रादेशिक निवड समिती, कार्यपध्दती व मार्गदर्शक सूचना निर्गमित करण्याची बाब विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

१. वन विभागातील वनरक्षकाची निवड करण्यासाठी खालील प्रादेशिक निवड समिती गठित करण्यात येत आहे.:-

१)	मुख्य वनसंरक्षक (प्रादेशिक) / वनसंरक्षक (प्रादेशिक)	-	अध्यक्ष
२)	वनवृत्त कार्यालयाच्या मुख्यालयातील जिल्हा कौशल्य विकास, रोजगार व उद्योजकता मार्गदर्शक अधिकारी	-	सदस्य
३)	वनवृत्त कार्यालयाच्या मुख्यालयातील जिल्हा समाजकल्याण अधिकारी	-	सदस्य
४)	वनवृत्त कार्यालयाच्या मुख्यालयातील जिल्हा आदिवासी विकास अधिकारी	-	सदस्य
५)	वनवृत्त कार्यालयाच्या मुख्यालयातील जिल्हा सैनिक कल्याण अधिकारी	-	सदस्य
६)	अल्पसंख्याक समाजाचा वन अधिकारी, गट-अ	-	सदस्य
७)	वनवृत्ताच्या मुख्यालयाची असलेले उप वन संरक्षक (प्रादेशिक) (जर मुख्यालयाची एक पेक्षा जास्त उप वन संरक्षक असल्यास त्यापैकी ज्येष्ठ उप वन संरक्षक)	-	सदस्य सचिव

सदर निवड समितीमध्ये अ.जा./अ.ज./इ.मा.व. या प्रवर्गाकरिता प्रतिनिधीत्व करणारा एक सदस्य असावा. या निवड समितीमध्ये, सर्वसाधारण किंवा उपरोक्त प्रवर्गापैकी कोणत्याही प्रवर्गातील एक प्रतिनिधी महिला असणे अनिवार्य राहिल. निवड समिती गठित करताना वरील अटींची पूर्तता होत नसल्यास निवड समितीमध्ये अतिरिक्त सदस्याची नियुक्ती करून सदर अटींची पूर्तता करण्यात यावी. निवड समितीमधील अन्य कोणताही सदस्य गट-अ स्तरापेक्षा कमी स्तरावरील नसावा. गट-अ मधील अल्पसंख्याक अधिकारी उपलब्ध होत नसल्यास गट-ब (राजपत्रित) अल्पसंख्याक अधिकार्याचा निवड समितीमध्ये समावेश करण्यात यावा.

मुख्य वनसंरक्षक (प्रादेशिक) तथा अध्यक्ष, निवड समिती यांनी रिक्त पदांचा आढावा घेऊन प्रवर्गनिहाय व वनविभागनिहाय भरती करावयाच्या पदसंख्येचा तपशील अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (प्रशासन-दुय्यम संवर्ग), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर यांच्याकडे सादर करावा. अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (प्रशासन-दुय्यम संवर्ग), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर यांच्या कार्यालयाने सदर माहिती संकलित करून एकत्रित राज्यस्तरीय जाहीरातीचा मसुदा तयार करावा. राज्यस्तरीय सनियंत्रण समिती सदर जाहीरातीस मान्यता प्रदान करील.

प्रादेशिक निवड समितीची कार्ये:-

- (१) वनवृत्तात रिक्त पदांचा आढावा घेऊन प्रवर्गनिहाय व वनवृत्तनिहाय भरती करावयाची पदसंख्या निश्चित करणे.
- (२) लेखी परीक्षेचा निकाल जाहीर करणे.
- (३) लेखी परीक्षेच्या वनवृत्तवार निकालाच्या आधारे उमेदवारांची कागदपत्र तपासणी, शारीरिक पात्रता तपासणी व धावण्याची चाचणी घेण्याबाबत तसेच पात्र व अपात्र उमेदवारांची यादी जाहीर करणे इत्यादी कार्यवाही करणे.
- (४) लेखी परीक्षेचे गुण व धावण्याच्या चाचणीचे गुण एकत्रित करून सर्वसाधारण गुणवत्ता यादी जाहीर करणे.
- (५) सर्वसाधारण गुणवत्ता यादीच्या आधारे निवडसूची तयार करणे.
- (६) उमेदवारांची २५ कि.मी. / १६ कि.मी. चालण्याची चाचणी घेणे.
- (७) भरतीच्या प्रत्येक टप्प्यावर भरती प्रक्रिया योग्यरित्या होत आहे किंवा नाही याची शहानिशा , मार्गदर्शन व नियंत्रण करणे.
- (८) भरती प्रक्रियेदरम्यान प्रादेशिक निवड समितीचे सर्व निर्णय अभिलिखित करणे.
- (९) विहित करण्यात आलेल्या कार्यपध्दतीनुसार करावयाच्या पदभरतीची जबाबदारी संबंधित प्रादेशिक निवड समितीची राहिल.

२. स्पर्धा आयोजित करून भरती प्रक्रियेच्या कामकाजावर नियंत्रण ठेवण्यासाठी व भरती प्रक्रियेच्या दरम्यान उद्भवलेल्या अडीअडचणींचे निरसन करण्यासाठी खालील राज्यस्तरीय संनियंत्रण समिती गठित करण्यात येत आहे.

१)	अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (प्रशासन-दुय्यम संवर्ग), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर	-	अध्यक्ष
२)	मुख्य वनसंरक्षक (प्रादेशिक), नागपूर	-	सदस्य
३)	उपवनसंरक्षक (अर्थसंकल्प नियोजन व विकास), नागपूर	-	सदस्य
३)	उपवनसंरक्षक, नागपूर वन विभाग, नागपूर	-	सदस्य
४)	उपवनसंरक्षक (मानव संसाधन व्यवस्थापन), नागपूर	-	सदस्य सचिव

३. निवड प्रक्रियेचा कालबद्ध कार्यक्रम :-

(अ) (१) प्रादेशिक निवड समितीस निश्चित कालावधीत उमेदवारांची शिफारस करणे शक्य व्हावे म्हणून वन विभागाच्या अधिपत्याखालील विभाग प्रमुख आणि कार्यालय प्रमुखांनी आपल्या अधिपत्याखालील वनरक्षक पदांचा नियमित आढावा घ्यावा.

(२) सरळसेवेने भरती करावयाच्या वनरक्षक पदांपैकी रिक्त पदांचे मागणीपत्र तात्काळ संबंधित प्रादेशिक निवड समितीकडे पाठविण्याची दक्षता घ्यावी व प्रादेशिक निवड समितीने तातडीने निवड प्रक्रियेची कार्यवाही करावी.

(ब) वरीलप्रमाणे कार्यवाही करताना नियुक्ती प्राधिकारी यांनी त्यांच्या अधिपत्याखालील कार्यालयात पुढील वर्षाच्या माहे ऑगस्ट अखेरपर्यंत किती वनरक्षकांची पदे नामनिर्देशनाने भरतीसाठी उपलब्ध होतील याचा अंदाज घेऊन प्रादेशिक निवड समितीकडे मागणीपत्र पाठवावे.

४. रिक्त पदांबाबतची जाहिरात विविध पद्धतीने करण्याबाबत

अ) रिक्त पदांची जाहिरात वृत्तपत्रांमधून देण्यात यावी. त्याकरिता संबंधित प्रादेशिक विभागामधील अधिक खप असलेल्या वर्तमानपत्रांमध्ये व रोजगारविषयक वृत्तपत्रांमध्ये जाहिरात देण्यात यावी व त्यापैकी किमान एक वृत्तपत्र मराठी असावे. सदर जाहिरात माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालयामार्फत देणे अनिवार्य राहिल.

ब) याशिवाय सदर जाहिरात केंद्र शासनाच्या कामगार व रोजगार मंत्रालयाच्या National Career Service या पोर्टलवर प्रसिद्ध करण्यात यावी. राज्य शासनाच्या कौशल्य विकास व उद्योजकता विभागांतर्गत असलेल्या संबंधित जिल्ह्यातील/प्रादेशिक विभागातील कौशल्य विकास, रोजगार व उद्योजकता मार्गदर्शन केंद्रांना देखील रिक्त पदांची माहिती देण्यात यावी, जेणेकरून त्यांच्यामार्फत त्यास समुचित प्रसिद्धी दिली जाईल. तसेच कौशल्य विकास व उद्योजकता विभागांतर्गत www.rojgar.mahaswayam.gov.in या वेब पोर्टलवर रिक्त पदे अधिसूचित करण्यात यावीत.

क) तसेच, रिक्त पदांची जाहिरात संबंधित निवड समिती प्रमुखांच्या व नियुक्ती प्राधिकार्यांच्या कार्यालयांच्या दर्शनी जागेतील सूचना फलकांवर (नोटीस बोर्ड) तसेच अधिकृत संकेतस्थळांवर प्रसिद्ध करण्यात यावी. ड) रिक्त पदांची जाहिरात प्रसिद्ध करताना उमेदवाराने अर्ज कसा करावा, परीक्षेचे स्वरूप व परीक्षेचा अभ्यासक्रम इत्यादी सूचना जाहिरातीत नमूद कराव्यात.

ड) वनरक्षक भरतीच्या जाहिरातीच्या अनुषंगाने संबंधित उमेदवार हे कोणत्याही एका वनवृत्तासाठी केवळ ऑनलाईन पध्दतीने अर्ज करू शकेल. एकापेक्षा जास्त वनवृत्तासाठी अर्ज केल्याचे आढळल्यास पहिला सादर केलेला अर्ज ग्राह्य धरून इतर अर्ज रद्द समजण्यात येतील.

इ) उमेदवारांनी ज्या वनवृत्ताकरिता अर्ज केला आहे त्याची उमेदवारी फक्त त्या वनवृत्ताकरिता मर्यादित राहिल.

५. पदभरतीसाठी स्पर्धा परीक्षा

भूतपूर्व दुय्यम सेवा निवड मंडळांच्या कक्षेतील (महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाच्या कक्षेबाहेरील) नामनिर्देशनाच्या कोट्यातील गट-ब (अराजपत्रित), गट-क व गट-ड संवर्गातील पदे सरळसेवेने भरताना ऑनलाईन पध्दतीने परीक्षा घेण्यासाठी टि.सी.एस.-आयओएन (टाटा कन्सल्टन्सी सर्व्हिसेस लिमिटेड) व आय.बी.पी.एस. (इन्स्टीट्यूट ऑफ बँकिंग पर्सोनेल सिलेक्शन) यापैकी एका कंपनीची शिफारस दि.११.०७.२०२२ रोजीच्या अ.शा.पत्रान्वये स्थापित प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन बल प्रमुख), म.रा., नागपूर यांच्या अध्यक्षतेखालील समिती शासनास शिफारस करेल. शासन स्पर्धा परीक्षेसाठी ज्या कंपनीस मान्यता देईल, त्या कंपनीशी विहित नमुन्यात सामंजस्य करार व समन्वय करण्यासाठी प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन बल प्रमुख), म.रा., नागपूर यांना प्राधिकृत करण्यात आलेले आहे.

६. कंपनीशी करावयाचा सामंजस्य करार

अ) संबंधित प्रशासकीय विभाग/कार्यालयाने पदभरती करताना ऑनलाईन पध्दतीने प्रत्येक पदभरती प्रक्रियेसाठी/स्पर्धा परीक्षा घेण्यासाठी कंपनीबरोबर सामंजस्य करार करावा.

ब) स्पर्धा परीक्षा प्रक्रिया सुरळीतपणे पार पाडण्यासाठी आवश्यक त्या बाबींचा करारामध्ये उल्लेख असावा. जसे की, उमेदवारांकडून उमेदवारांकडून प्राप्त झालेले स्पर्धा परीक्षेचे अर्ज स्वीकारणे, त्याची छाननी करणे, परीक्षा शुल्क ऑनलाईन पध्दतीने स्वीकारणे, अर्जावर योग्य ती प्रक्रिया करून ऑनलाईन प्रवेशपत्र तयार करणे, ऑनलाईन परीक्षेचा निकाल तसेच शिफारस झालेल्या व न झालेल्या उमेदवारांच्या याद्या जाहीर करणे इत्यादी बाबी.

क) स्पर्धा परीक्षा प्रक्रिया सुलभतेने व पारदर्शकपणे पार पाडण्यासाठी योजावयाच्या सुविधांचा सामंजस्य करारात उल्लेख असावा. जसे की, सीसीटीव्ही प्रणालीद्वारे चित्रीकरण, मोबाईल जॅमर, बायोमॅट्रीक उपस्थिती, आयरिस स्कॅन, उमेदवारांचे फ्रिस्किंग इत्यादी.

ड) स्पर्धा परीक्षा प्रक्रिया पार पाडतांना निवड केलेली कंपनी व संबंधित विभाग/ निवडसमिती यांनी पार पाडावयाच्या कर्तव्य व जबाबदाऱ्या यांचा स्पष्ट उल्लेख असावा.

७. परीक्षा केंद्रावर पोलीस बंदोबस्त सुविधा पुरविण्यासाठी संबंधित प्रशासकीय विभाग/कार्यालय यांनी व्यवस्था करावी. तसेच प्रत्येक परीक्षा केंद्रावर शासनाचा/विभागाचा एक प्रतिनिधी उपस्थित राहिल याची दक्षता घ्यावी.

८. **परीक्षा शुल्क:-** पदभरती प्रक्रिया राबविताना टि.सी.एस-आयओएन व आय.बी.पी.एस. या कंपनीचे दर संदर्भाधीन क्र.६ येथील शासन निर्णयासोबतच्या “परिशिष्ट अ” प्रमाणे राहतील.

अ) संबंधित प्रशासकीय विभाग/कार्यालयाने प्रशासकीय खर्च भागविण्यासाठी टि.सी.एस.-आयओएन व आय.बी.पी.एस. या कंपन्यांनी दिलेल्या दरामध्ये १५% व कर यासह सरसकट वाढ करून, त्याप्रमाणे उमेदवारांकडून आकारावयाचे परीक्षा शुल्क निश्चित करावे.

ब) उमेदवारांकडून आकारावयाचे परीक्षा शुल्क ठरविताना राखीव प्रवर्गासाठी १०% सवलत देण्यात यावी

क) सदर शुल्क ऑनलाईन पध्दतीने स्वीकारावे व तसा स्पष्ट उल्लेख जाहिरातीमध्ये करावा.

ड) उमेदवारांकडून प्राप्त होणारे शुल्क जमा करण्यासाठी वित्त विभागाच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार बँकेची निवड करून एक स्वतंत्र बँक खाते उघडावे. उमेदवारांकडून प्राप्त होणाऱ्या परीक्षा शुल्काच्या रकमेतून परीक्षेचा खर्च भागवावा व संपूर्ण भरती प्रक्रियेनंतर काही रक्कम उरल्यास ती शासनाच्या एकत्रित निधीमध्ये जमा करावी.

इ) संबंधित प्रशासकीय विभागाने / कार्यालयाने स्पर्धा परीक्षा घेण्यासाठी संबंधित कंपन्यांना काही रक्कम आगाऊ द्यावयाची झाल्यास, अशी आगाऊ (advance payment) रक्कम अदा करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

फ) टि.सी.एस-आयओएन कंपनीचे दर ३ वर्षांसाठी म्हणजेच दि.३१.१२.२०२५ पर्यंत लागू राहतील.

ग) आय.बी.पी.एस. कंपनीचे दर सध्या लागू आहेत. यात बदल झाल्यास त्याप्रमाणे प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वनबल प्रमुख) यांनी त्यानुषंगाने प्रस्ताव शासनास सादर करावा. त्यावर वित्त विभागाची मान्यता घेऊन नवीन दर लागू करण्यात येतील.

९. कंपन्यांचा संपर्कासाठी तपशील संदर्भाधीन क्र.६ येथील शासन निर्णयासोबतच्या “परिशिष्ट-ब” प्रमाणे राहिल.

१०. परीक्षेचे स्वरूप:

(१) सर्व उमेदवारांची १२० गुणांची स्पर्धात्मक लेखी परीक्षा व ८० गुणांची धावण्याची चाचणी घेण्यात येईल. लेखी परीक्षा ही ऑनलाईन पध्दतीने (Computer based Test) वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपात आयोजित करावी.

(२) लेखी परीक्षेचा दर्जा हा माध्यमिक शालांत प्रमाणपत्र परीक्षेच्या दर्जापेक्षा निम्न राहणार नाही. लेखी परीक्षेमध्ये खालीलप्रमाणे ४ विषयांना गुण देण्यात येईल.

अ.क्र.	विषय	गुण
१	सामान्य ज्ञान, जैव विविधता, वने, वन्यजीव, पर्यावरण संतुलन	३०
२	बौद्धिक चाचणी	३०
३	मराठी	३०
४	इंग्रजी	३०

सामान्यज्ञान या विषयाची प्रश्नपत्रिका तयार करताना राज्याचा भूगोल, सामाजिक इतिहास, वन, पर्यावरण, हवामान इ. बाबींचा अंतर्भाव राहिल.

(३) लेखी परीक्षेच्या आधारे शारीरिक चाचणीकरीता पात्र ठरण्याकरिता उमेदवाराने लेखी परीक्षेत किमान ४५% गुण प्राप्त करणे आवश्यक राहिल. ज्या उमेदवारांना किमान ४५% गुण मिळणार नाही ते उमेदवार भरती प्रक्रियेतून बाद ठरतील.

११. लेखी परीक्षेचा निकाल जाहीर करणे :-

स्पर्धा परीक्षा घेणारी कंपनी लेखी परीक्षेचा वनवृत्तवार निकाल त्यांच्या संकेतस्थळावर प्रसिध्द करेल. उपवनसंरक्षक (मानव संसाधन व्यवस्थापन) यांनी स्पर्धा परीक्षा घेणाऱ्या कंपनीशी संपर्क साधून लेखी परीक्षेचा वनवृत्तवार निकाल त्यांचेकडून प्राप्त करून तो वन विभागाच्या संकेतस्थळावर प्रसिध्द करावा. तसेच संबंधित मुख्य वनसंरक्षक (प्रादेशिक)/वनसंरक्षक (प्रादेशिक) यांनीही निकाल त्यांच्या संकेतस्थळावर सुध्दा प्रसिध्द करावा.

१२. शारीरिक पात्रता तपासणे व धाव चाचणी घेणे.

लेखी परीक्षेत ज्या उमेदवारांनी किमान ४५% गुण प्राप्त केले आहेत, अशा उमेदवारांची तपासणी खालीलप्रमाणे प्रादेशिक निवड समितीमार्फत करण्यात यावी.

- (१) वयोमर्यादा, आरक्षण प्रवर्ग इत्यादीबाबत उमेदवारांच्या मुळ कागदपत्रांची तपासणी करण्यात यावी. जे उमेदवार आवश्यक कागदपत्रे सादर करणार नाहीत ते भरती प्रक्रियेतून बाद करावेत.
- (२) वनरक्षक पदाच्या प्रचलित सेवाप्रवेश नियमानुसार किमान शारीरिक पात्रता (उंची, छाती इत्यादी) धारण करतात किंवा कसे हे निश्चित करण्याच्या दृष्टीने शासकीय वैद्यकीय अधिकारी यांच्या उपस्थितीत उमेदवारांची शारीरिक मोजमापे घ्यावीत. जे उमेदवार आवश्यक शारीरिक पात्रता धारण करणार नाही ते भरती प्रक्रियेतून बाद करावे.
- (३) कागदपत्र तपासणी व शारीरिक मोजमाप यामध्ये अपात्र ठरलेले उमेदवार वगळून इतर पुरुष उमेदवारांची ३० मिनिटांत ५ कि.मी. व महिला उमेदवारांची २५ मिनिटांत ३ कि.मी. धावण्याची

चाचणी घेण्यात यावी. सदर धावण्याच्या चाचणीकरिता शारीरिकदृष्ट्या सुदृढ असल्याबाबतचे प्रमाणपत्र संबंधित उमेदवाराने शासकीय वैद्यकीय अधिकारी यांचेकडून प्राप्त करून घेऊन धावण्याच्या चाचणीच्या वेळी सादर करणे आवश्यक राहिल. असे प्रमाणपत्र सादर केलेल्या उमेदवारांचीच धाव चाचणी घेण्यात यावी. सदर धावण्याच्या चाचणीत नोंदविलेल्या वेळेचे अनुषंगाने चाचणीत भाग घेतलेल्या उमेदवारांना खालील तक्त्यात दर्शविल्याप्रमाणे गुण देण्यात यावेत.

पुरुष उमेदवार ५ कि.मी. अंतर धावण्याची चाचणी (एकूण गुण : ८०)

अ.क्र.	धावण्याची चाचणी पूर्ण करण्यासाठी लागलेला कालावधी (मिनिटांमध्ये)	अनुज्ञेय गुण
१	१७ मिनिटे किंवा त्यापेक्षा कमी	८०
२	१७ मिनिटांपेक्षा जास्त परंतु १८ मिनिटे किंवा त्यापेक्षा कमी	७०
३	१८ मिनिटांपेक्षा जास्त परंतु १९ मिनिटे किंवा त्यापेक्षा कमी	६०
४	१९ मिनिटांपेक्षा जास्त परंतु २० मिनिटे किंवा त्यापेक्षा कमी	५०
५	२० मिनिटांपेक्षा जास्त परंतु २१ मिनिटे किंवा त्यापेक्षा कमी	४५
६	२१ मिनिटांपेक्षा जास्त परंतु २२ मिनिटे किंवा त्यापेक्षा कमी	४०
७	२२ मिनिटांपेक्षा जास्त परंतु २३ मिनिटे किंवा त्यापेक्षा कमी	३५
८	२३ मिनिटांपेक्षा जास्त परंतु २४ मिनिटे किंवा त्यापेक्षा कमी	३०
९	२४ मिनिटांपेक्षा जास्त परंतु २५ मिनिटे किंवा त्यापेक्षा कमी	२५
१०	२५ मिनिटांपेक्षा जास्त परंतु २६ मिनिटे किंवा त्यापेक्षा कमी	२०
११	२६ मिनिटांपेक्षा जास्त परंतु २७ मिनिटे किंवा त्यापेक्षा कमी	१५
१२	२७ मिनिटांपेक्षा जास्त परंतु २८ मिनिटे किंवा त्यापेक्षा कमी	१०
१३	२८ मिनिटांपेक्षा जास्त परंतु २९ मिनिटे किंवा त्यापेक्षा कमी	५
१४	२९ मिनिटांपेक्षा जास्त परंतु ३० मिनिटे किंवा त्यापेक्षा कमी	०
३० मिनिटांमध्ये ५ कि.मी. धावू न शकणारा पुरुष उमेदवार भरती प्रक्रियेतून बाद होईल.		

महिला उमेदवार ३ कि.मी. अंतर धावण्याची चाचणी (एकूण गुण : ८०)

अ.क्र.	धावण्याची चाचणी पूर्ण करण्यासाठी लागलेला कालावधी (मिनिटांमध्ये)	अनुज्ञेय गुण
१	१२ मिनिटे किंवा त्यापेक्षा कमी	८०
२	१२ मिनिटांपेक्षा जास्त परंतु १३ मिनिटे किंवा त्यापेक्षा कमी	७०
३	१३ मिनिटांपेक्षा जास्त परंतु १४ मिनिटे किंवा त्यापेक्षा कमी	६०
४	१४ मिनिटांपेक्षा जास्त परंतु १५ मिनिटे किंवा त्यापेक्षा कमी	५०
५	१५ मिनिटांपेक्षा जास्त परंतु १६ मिनिटे किंवा त्यापेक्षा कमी	४५

अ.क्र.	धावण्याची चाचणी पूर्ण करण्यासाठी लागलेला कालावाधी (मिनिटांमध्ये)	अनुज्ञेय गुण
६	१६ मिनिटांपेक्षा जास्त परंतु १७ मिनिटे किंवा त्यापेक्षा कमी	४०
७	१७ मिनिटांपेक्षा जास्त परंतु १८ मिनिटे किंवा त्यापेक्षा कमी	३५
८	१८ मिनिटांपेक्षा जास्त परंतु १९ मिनिटे किंवा त्यापेक्षा कमी	३०
९	१९ मिनिटांपेक्षा जास्त परंतु २० मिनिटे किंवा त्यापेक्षा कमी	२५
१०	२० मिनिटांपेक्षा जास्त परंतु २१ मिनिटे किंवा त्यापेक्षा कमी	२०
११	२१ मिनिटांपेक्षा जास्त परंतु २२ मिनिटे किंवा त्यापेक्षा कमी	१५
१२	२२ मिनिटांपेक्षा जास्त परंतु २३ मिनिट किंवा त्यापेक्षा कमी	१०
१३	२३ मिनिटांपेक्षा जास्त परंतु २४ मिनिटे किंवा त्यापेक्षा कमी	५
१४	२४ मिनिटांपेक्षा जास्त परंतु २५ मिनिटे किंवा त्यापेक्षा कमी	०
२५ मिनिटांमध्ये ३ कि.मी. धावू न शकणारी महिला उमेदवार भरती प्रक्रियेतून बाद होईल.		

वरीलप्रमाणे सर्व कागदपत्रे तपासणी, शारीरिक मोजमाप तपासणी व धावण्याची चाचणी या शक्यतो एकाच दिवशी घेण्यात याव्यात. तसेच धावण्याच्या चाचणीच्या प्रक्रियेचे सी.सी.टी.व्ही. कॅमेऱ्याद्वारे व्हिडीओ रेकॉर्डिंग करण्यात यावे. या प्रक्रियेचा कार्यक्रम वेबसाईटवर प्रसिध्द करण्यात यावा. धावण्याची चाचणी घेताना सर्व प्रथमोपचाराची साधने, वैद्यकीय अधिकारी यांची उपस्थिती व रुग्णवाहिका उपलब्ध करून घेण्यात यावी जेणेकरून वेळेवर वैद्यकीय सुविधा पुरविता येतील. तसेच शारीरिक मोजमाप व धावण्याची चाचणी घेताना क्रीडा विभागाकडून आवश्यक ते सहाय्य प्राप्त करून घेण्यात यावे. याबाबत संपूर्ण जबाबदारी ही संबंधित मुख्य वनसंरक्षक (प्रादेशिक)/वनसंरक्षक (प्रादेशिक) तथा अध्यक्ष, प्रादेशिक निवड समिती यांची राहिल. या प्रक्रियेत अपात्र उमेदवार या टप्प्यावरच भरती प्रक्रियेतून बाद ठरतील.

कागदपत्र तपासणी, शारीरिक मोजमाप तपासणी व धावण्याची चाचण्या यांमध्ये अपात्र ठरलेल्या उमेदवारांची यादी संबंधित मुख्य वनसंरक्षक (प्रादेशिक)/वनसंरक्षक(प्रादेशिक) तथा अध्यक्ष, प्रादेशिक निवड समिती यांनी स्पर्धा परीक्षा घेणाऱ्या कंपनीच्या संकेतस्थळावर व वनविभागाच्या संकेतस्थळावर प्रसिध्द करावी.

१३. सर्वसाधारण गुणवत्ता यादी तयार करणे:-

लेखी परीक्षेत प्राप्त गुण व वरील ५ कि.मी. व ३ कि.मी. धाव चाचणीत प्राप्त गुण यांची एकत्रित बेरीज करून प्रादेशिक निवड समितीने एक सर्वसाधारण गुणवत्ता यादी तयार करून ती संकेतस्थळावर प्रसिध्द करण्यात यावी.

१४. उमेदवारांना समान गुण मिळाल्यास :-

परीक्षेचा निकाल तयार करताना, परीक्षेत ज्या पात्र उमेदवारांना समान गुण असतील अशा उमेदवारांचा गुणवत्ता यादीमधील प्राधान्यक्रम पुढीलप्रमाणे निश्चित करण्यात यावा :

(अ) आत्महत्याग्रस्त शेतक-याच्या पाल्यास प्रथम प्राधान्य राहिल.

(ब) समान गुणप्राप्त उमेदवारांमध्ये आत्महत्याग्रस्त शेतक-याचा पाल्य नसेल अथवा वरील अ.क्र.(अ) नुसार एकापेक्षा अधिक उमेदवार समान गुणप्राप्त असतील तर त्यापैकी वयाने ज्येष्ठ असलेल्या उमेदवारास प्राधान्य देण्यात यावे.

(क) वरील अ.क्र.(अ) व (ब) या दोन्ही अटींमध्ये देखील समान ठरत असलेल्या उमेदवारांच्या बाबतीत, अर्ज सादर करण्याच्या अंतिम दिनांकास उच्चस्तर शैक्षणिक अर्हता (पदव्युत्तर पदवीधर, पदवीधर, उच्च माध्यमिक शालांत परीक्षा उत्तीर्ण, माध्यमिक शालांत परीक्षा उत्तीर्ण अशा प्रकारे) धारण करणाऱ्या उमेदवारास प्राधान्यक्रम देण्यात यावा.

(ड) वरील अ.क्र.(अ), (ब) व (क) या तिन्ही अटींमध्ये देखील समान ठरत असलेल्या उमेदवारांच्या बाबतीत, सदर पदाच्या सेवाप्रवेश नियमामध्ये विहित असलेल्या किमान शैक्षणिक अर्हतेमध्ये उच्चस्तर गुण प्राप्त उमेदवारास प्राधान्यक्रम देण्यात यावा.

(टीप- आत्महत्याग्रस्त शेतकऱ्याचा पाल्य म्हणजे शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग, क्र.एससीवाय-१२०५/प्र.क्र.१८९/म-७, दि.२३ जानेवारी, २००६ अन्वये गठित करण्यात आलेल्या जिल्हाधिका-यांच्या अध्यक्षतेखालील जिल्हास्तरीय समितीने ज्या कुटुंबास शेतक-याच्या आत्महत्याप्रकरणी मदतीसाठी पात्र ठरविले असेल अशा कुटुंबातील मृत शेतकऱ्याचा पाल्य/पत्नी/मुलगे/मुलगी होय)

१५. निवडसूची जाहीर करणे:-

लेखी परीक्षेत प्राप्त गुण व वरील ५ कि.मी. व ३ कि.मी. धाव चाचणीत प्राप्त गुण यांची एकत्रित बेरीज करून तयार केलेल्या सर्वसाधारण गुणवत्ता यादीच्या आधारे प्रादेशिक निवड समितीने रिक्त पदांच्या अनुषंगाने निवडसूची तयार करून स्पर्धा परीक्षा घेणाऱ्या कंपनीच्या संकेतस्थळावर व वनविभागाच्या संकेतस्थळावर प्रसिध्द करावी. अशा निवडसूची तयार करताना सामाजिक/समांतर आरक्षण विचारात घेऊन शासनाकडून वेळोवेळी निर्गमित झालेल्या निर्देशांचे पालन करावे. सामान्य प्रशासन विभाग, शासन निर्णय दिनांक ०४/०५/२०२२ मधील परिच्छेद १० मध्ये नमूद केल्यानुसार निवडसूची ही प्रवर्गनिहाय तयार करण्यात यावी व त्यामध्ये समाविष्ट करावयाच्या उमेदवारांची संख्या पुढीलप्रमाणे असावी.

प्रवर्गनिहाय रिक्त पदांची संख्या	निवडसूचीमध्ये समाविष्ट करावयाच्या उमेदवारांची संख्या
१	३
२ ते ४	रिक्त पदे अधिक रिक्त पदांच्या १०० टक्के किंवा ५ यापैकी जे अधिक असेल ते
५ ते ९	रिक्त पदे अधिक रिक्त पदांच्या ५० टक्के किंवा १० यापैकी जे अधिक असेल ते
१० ते ४९	रिक्त पदे अधिक रिक्त पदांच्या ३० टक्के किंवा १५ यापैकी जे अधिक असेल ते
५० किंवा याहून अधिक	रिक्त पदे अधिक रिक्त पदांच्या २५ टक्के

वरीलप्रमाणे अतिरिक्त उमेदवारांच्या संख्येची परिगणना करताना उमेदवारांची संख्या अपूर्णाकात येत असल्यास पुढील पूर्णांक संख्या विचारात घेण्यात यावी.

वनरक्षक हे विभागातील आघाडीचे पद असून त्यांना वनक्षेत्रात पायी गस्त करावी लागते. त्यामुळे वनरक्षक हे शारीरिकदृष्ट्या सुदृढ असणे आवश्यक आहे. त्यामुळे वनरक्षक पदासाठी ४ तासांत पुरुष उमेदवारांना २५ कि.मी. व महिला उमेदवारांना १६ कि.मी. चाचण्याची शारीरिक क्षमता चाचणी विहित करण्यात येत आहे. निवडसूचीतील पुरुष उमेदवारांकरिता चार तासांमध्ये २५ कि.मी. अंतर चालणे व महिला उमेदवारांकरिता चार

तासांमध्ये १६ कि.मी. अंतर चालणे अशी चालण्याची शारीरिक तग धरण्याची चाचणी (stamina test) घेण्यात यावी. सदर चाचणीद्वारे विहित केलेले अंतर उमेदवारांनी चालून किंवा धावून किंवा चालून व धावून जास्तीत जास्त ४ तासात पूर्ण करणे अपेक्षित आहे. जे उमेदवार सदर चाचणी विहित वेळेत पूर्ण करू शकणार नाहीत, ते भरती प्रक्रियेतून बाद ठरतील.

१६. निवडसूचीची कालमर्यादा:-

- (अ) निवडसमितीने तयार केलेली निवडसूची १ वर्षासाठी किंवा निवडसूची तयार करताना ज्या दिनांकापर्यंतची रिक्त पदे विचारात घेण्यात आली आहेत त्या दिनांकापर्यंत, त्यापैकी जे नंतर घडेल त्या दिनांकापर्यंत विधीग्राह्य राहिल. त्यानंतर ही निवडसूची व्यपतगत होईल.
- (क) निवडसमितीने तयार केलेल्या निवडसूचीमधून ज्येष्ठतेनुसार उमेदवारांची नियुक्तीसाठी शिफारस केल्यानंतर शिफारस केलेला उमेदवार सदर पदावर विहित मुदतीत रुजू न झाल्यास किंवा संबंधित पदाच्या सेवाप्रवेश नियमातील तरतुदीनुसार किंवा जात प्रमाणपत्र /अन्य आवश्यक प्रमाणपत्रांची अनुपलब्धता / अवैधता/ २५ कि.मी./१६ कि.मी. चालण्यात अयशस्वी ठरणे किंवा अन्य कोणत्याही कारणास्तव नियुक्तीसाठी पात्र ठरत नसल्याचे आढळून आल्यास अथवा नियुक्ती केलेला उमेदवार रुजू झाल्यानंतर नजिकच्या कालावधीत त्याने राजीनामा दिल्यामुळे किंवा त्याच्या मृत्यू झाल्याने पद रिक्त झाल्यास, अशी पदे त्या प्रवर्गाच्या निवडसूचीतील अतिरिक्त उमेदवारांमधून वरिष्ठतेनुसार उतरत्या क्रमाने भरण्यात यावीत. मात्र, अशी कार्यवाही निवडसूचीच्या कालमर्यादेत करण्यात यावी.

१७. पदभरती कालावधीत परीक्षांबाबतच्या तक्रारींचे निराकरण करण्यासाठी प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (प्रशासन-दुय्यम संवर्ग), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर यांनी एक कक्ष स्थापन करावा.

१८. निवड समितीचे निर्णय अभिलिखित करणे.

निवड समितीचे सर्व निर्णय संबंधित कार्यालयाकडे निवड समितीकडून अभिलिखित करण्यात यावेत.

१९. सदर मार्गदर्शक तत्वामध्ये परिस्थितीनुरूप/आवश्यकतेनुरूप बदल करण्याचे अधिकार शासनास राहतील. तसेच शासनाने पदभरती संदर्भात वेळोवेळी निर्गमित केलेले आदेश लागू राहतील.

२०. हे आदेश सदर शासन निर्णय निर्गमित होण्याच्या दिनांकापासून तात्काळ अंमलात येतील.

२१. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक २०२२१२२७१७०३४९४९१९ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(सुनिल पांढरे)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा.राज्यपालांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई

२. मा.अध्यक्ष, विधानसभा यांचे खाजगी सचिव, विधान भवन, मुंबई
३. मा.सभापती, विधानपरिषद यांचे खाजगी सचिव, विधान भवन, मुंबई
४. मा.मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई
५. मा.उपमुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
६. सर्व मा.मंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
७. मा.विरोधी पक्ष नेता, विधानसभा/विधानपरिषद, विधान भवन, मुंबई
८. मा.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई
९. प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन बल प्रमुख), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर
- १०.प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (अर्थसंकल्प नियोजन व विकास), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर
- ११.प्रधान मुख्य वनसंरक्षक, सामाजिक वनीकरण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- १२.प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन्यजीव), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर
- १३.अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन्यजीव), पूर्व नागपूर / पश्चिम मुंबई
- १४.अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक, कांदळवन कक्ष, नागपूर
- १५.अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (संशोधन शिक्षण व प्रशिक्षण), महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- १६.मुख्य वनसंरक्षक (प्रादेशिक), सर्व
- १७.मुख्य वनसंरक्षक तथा क्षेत्रसंचालक, मेळघाट व्याघ्र प्रकल्प, नागपूर
- १८.मुख्य वनसंरक्षक (शिक्षण व प्रशिक्षण), पुणे
- १९.वनसंरक्षक (प्रादेशिक), सर्व
- २०.वनसंरक्षक, कार्य आयोजना, नागपूर / पुणे
- २१.वनसंरक्षक तथा क्षेत्रसंचालक, पेंच व्याघ्र प्रकल्प, नागपूर
- २२.वनसंरक्षक तथा क्षेत्रसंचालक, सह्याद्री व्याघ्र राखीव, कोल्हापूर
- २३.वनसंरक्षक तथा क्षेत्रसंचालक, ताडोबा-अंधारी व्याघ्र प्रकल्प, चंद्रपूर
- २४.वनसंरक्षक तथा संचालक, संजय गांधी राष्ट्रीय उद्यान, बोरीवली
- २५.वनसंरक्षक, सामाजिक वनीकरण विभाग, सर्व
- २६.वनसंरक्षक, कार्य आयोजना- पश्चिम पुणे
- २७.वनसंरक्षक, कार्य आयोजना- पूर्व नागपूर
- २८.वनसंरक्षक (संशोधन), पुणे
- २९.वनसंरक्षक, वाहतूक व विपन्न बल्लारशाह
- ३०.उपवनसंरक्षक (प्रादेशिक), सर्व
- ३१.उपवनसंरक्षक, कार्य आयोजना विभाग, पुणे / नागपूर / औरंगाबाद / नाशिक / धुळे /
डहाणू स्थित मुंबई / कोल्हापूर / यवतमाळ / अमरावती / चंद्रपूर/ गडचिरोली
- ३२.उपवनसंरक्षक, कांदळवन कक्ष, मुंबई
- ३३.उपवनसंरक्षक (वन्यजीव), नाशिक / ठाणे / पुणे / गुगामल / आकोट / सिपना /
- ३४.उपसंचालक, पेंच व्याघ्र प्रकल्प, नागपूर
- ३५.उपसंचालक, ताडोबा-अंधारी व्याघ्र प्रकल्प (बफर), चंद्रपूर
- ३६.उपसंचालक, ताडोबा-अंधारी व्याघ्र प्रकल्प (कोअर), चंद्रपूर
- ३७.उपसंचालक, नवेगाव नागझिरा व्याघ्र राखीव, गोंदिया

३८. उपसंचालक, नवेगाव नागझिरा व्याघ्र राखीव, साकोली
३९. उपसंचालक, सह्याद्री व्याघ्र राखीव, कोल्हापूर
४०. विभागीय वन अधिकारी, सामाजिक वनीकरण सर्व
४१. विभागीय वन अधिकारी (वन्यजीव), मेळघाट / अकोला / पांढरकवडा / औरंगाबाद
४२. उपविभागीय वन अधिकारी (वन्यजीव), आलापल्ली
४३. कार्यासन अधिकारी, फ-४, महसूल व वनविभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.